

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”**

Кафедра алгебри та системного аналізу

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітнього компоненту «Асистентська педагогічна практика»

для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

напряму / спеціальності 111 Математика

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26.08.2020

Завідувач кафедри -----
(підпис)

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Характеристика освітнього компонента за формуюнавчання	
	<i>очна (денна/вечірня)</i>	<i>заочна</i>
Вид практики	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	9 кредитів ЄКТС/270 год	
Курс	I	
Семестр	II	
Тривалість	6 тижнів	
Форма контролю	залік	

Практика є невід'ємною частиною ОНП та обов'язковим елементом у підготовці доктора філософії зі спеціальності 111 «Математика». Метою педагогічної практики є формування та закріплення педагогічних навичок для становлення аспіранта як майбутнього викладача вищої школи. Вона спрямована на набуття навичок здійснення навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі й формування вмінь викладацької діяльності, зокрема, викладання математичних дисциплін, організації навчальної діяльності студентів, науково-методичної роботи. Під час відвідування занять провідних викладачів кафедри аспіранти мають ознайомитися з різними способами структурування й подання навчального матеріалу, активізації навчальної діяльності студентів, особливостями професійної риторики, з різними методами та прийомами викладацької діяльності у закладі вищої освіти. У процесі проходження асистентської педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти основами навчально-методичної роботи: навичками структурування та обґрунтованого перетворення наукових знань у навчальний матеріал, систематизації навчальних та виховних завдань, методами та засобами складання вправ, задач, тестів.

Під час самостійного проведення навчальних занять у аспіранта повинні сформуватися уміння ставити навчальну й виховну мету, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

Асистентська педагогічна практика проводиться відповідно до змісту робочої програми, затвердженою випусковою кафедрою, яка відображає основні педагогічні технології, що використовуються у навчанні дисциплін професійного спрямування. В програмі практики вказуються назви навчальних дисциплін, вид та теми занять, план змісту кожного заняття, дані відповідального лектора.

Загальна тривалість асистентської педагогічної практики аспірантів становить 6 тижнів.

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

Базами для проходження асистентської педагогічної практики можуть бути лише відповідні випускові (фахові) кафедри інститутів Університету, а також інші навчальні заклади I-IV рівнів акредитації.

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета асистентської педагогічної практики – формування готовності аспірантів до викладацької діяльності у закладах вищої освіти.

Основними завданнями практики є:

- Розвиток професійних умінь педагогічної діяльності викладача шляхом залучення аспірантів до виконання різних форм навчально-виховної роботи у ЗВО.
- Формування умінь щодо планування та організації навчально-методичної роботи викладача (у межах окремого заняття, теми, курсу).
- Формування готовності аспірантів до здійснення соціально-виховної роботи зі студентами та студентськими групами.

Відповідно до державних вимог щодо змісту й рівня професійної підготовки здобувач повинен:

- розуміти роль закладів вищої освіти у суспільстві, основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну галузь його діяльності;
- знати основні законодавчі документи, що стосуються системи освіти, прав і обов'язків суб'єктів навчального процесу (викладачів, керівників, здобувачів освіти);
- розуміти концептуальні основи предмета, його місце в навчальному плані та в загальній системі знань і цінностей;
- враховувати в педагогічній діяльності індивідуальні, вікові й психологічні особливості здобувачів освіти, з якими проводяться відповідні заняття;
- володіти знаннями курсу, достатніми для аналітичної оцінки, вибору й реалізації освітньої програми, що відповідає рівню підготовленості студентів, їхнім потребам, а також вимогам суспільства.

Дисципліна спрямована на підтримку та розвиток у здобувачів освіти здатності:

- використовувати іноземну мову при роботі із технічною документацією по дисциплінам які викладаються;
- виконувати проектні роботи з розробки лекцій, лабораторних, практичних, семінарських занять;
- зрозумілого пояснення роботи програмних засобів які використовуються при проведенні лабораторних занять;
- удосконалювати свої навички з розробки лекцій, лабораторних, практичних, семінарських занять на основі аналізу попереднього досвіду;
- розробляти методику та засоби створення лекцій, лабораторних, практичних, семінарських занять.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Педагогічний компонент проходження асистентської педагогічної практики полягає у формуванні основних рис особистості майбутнього викладача ЗВО, засвоєнні педагогічних умінь, умінь застосувати теоретичні знання у практичній діяльності, вивченні та аналізі педагогічного досвіду.

Після завершенню педагогічної практики аспірант має:

знати:

- технологій критичного аналізу і синтезу нових та комплексних ідей, експериментальних даних в математичній галузі та педагогічній діяльності;
- концептуальні та методологічні підходи у педагогічній, викладацькій діяльності математичного профілю, використання, в тому числі, інноваційних методів, міжнародних методик;
- технології управління проектом на всіх стадіях розвитку його життєвого циклу, поняттєво-категоріального апарату наукового математичного дослідження, сутності та комплексу вимог до наукового проекту, науковий та науково-прикладний результат; форм узагальнення наукових результатів;
- основні законодавчі документи, що стосуються системи освіти; прав й

обов'язків суб'єктів навчального процесу (викладачів, студентів);

уміти:

- аналізувати інформацію, складати та оформлювати професійну документацію, наукові звіти, представляти результати математичних досліджень, робити обґрунтовані висновки та рекомендації;
- застосовувати навички підготовки викладача до проведення аудиторних та поза аудиторних форм роботи зі студентами, застосовування різних форми навчання та контролю знань студента;
- уміти застосовувати навички розробки та складання методичних документів (навчальної програми, робочої навчальної програми, завдань для самостійної роботи, планів семінарських занять);
- оцінювати результати колективної діяльності по вирішенню наукових та науково-освітніх завдань;
- дотримуватися законодавства та морально-етичних норм належної академічної доброчесності для всіх галузей, де проводиться наукове дослідження або педагогічна діяльність;
- ефективно формувати комунікаційні стратегії, уміння працювати в команді, використовувати різні види педагогічного та наукового дискурсу;
- демонструвати абсолютної академічної та професійної доброчесності в викладацькій і науковій діяльності;
- діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

мати уявлення:

- про високий ступінь самостійності, здатність вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем про зв'язки предмета з майбутньою професійною діяльністю студентів;
- про методичні аспекти предмета в цілому, окремих тем і понять;
- про методи й прийоми складання завдань, вправ, тестів з різних тем;
- про можливості застосування комп'ютерної техніки в навчальному процесі.

5. СТРУКТУРА ПРАКТИКИ

Змістовий модуль 1

Початковий етап. Організація діяльності практиканта

Організація та проведення настановної конференції з практики.

Ознайомлення зі змістом та завданнями практики, здійснення розподілу часу для відвідування занять з циклу педагогічних дисциплін. Ознайомлення з Положенням про організацію освітнього процесу в Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка. Зустріч з керівниками вищого навчального закладу або окремого підрозділу. Отримання інформації про навчальний заклад, його історію та традиції, головні напрями підготовки спеціалістів, режим роботи та правила внутрішнього розпорядку.

Ознайомлення з планом роботи кафедри, функціональними обов'язками завідувача кафедри, професорсько-викладацького складу, лаборанта кафедри.

Вивчення відповідної документації, ознайомлення із навчальними планами, навчальними робочими програмами, індивідуальними планами викладачів та дидактико-методичним забезпеченням навчальних дисциплін.

Ознайомлення із навчальними та робочими програмами з циклу дисциплін. Структура програм, особливості розподілу лекційних, лабораторних та практичних занять.

Ознайомлення з планом виховної роботи куратора академічної групи, до якої закріплений практикант. Тематика виховних заходів.

Підготовка до участі у заходах, які проводяться кафедрою (ознайомлення з тематикою проведення методичних, науково-методичних семінарів, конференцій). Ознайомлення з розкладом та складання графіка проведення занять, три з яких залікові.

Ознайомлення з вимогами доведення документації, структурою форм організації навчально-виховної роботи. Складання індивідуального плану на період проходження асистентської педагогічної практики.

Змістовий модуль 2

Основний етап. Навчально-методична, організаційно-виховна та науково-дослідна робота

Відвідування занять викладачів кафедри. Опанування передових технологій викладацької діяльності.

Виконання практикантами основних обов'язків викладача ЗВО. Розробка розгорнутих конспектів лекцій (не менше 2-ох), практичних та лабораторних занять (не менше 2-ох) відповідно до робочої навчальної програми. Проведення пробних занять (2-ох) з дисциплін. Розробка розгорнутих конспектів, дидактичних матеріалів та презентацій до залікових занять. Проведення залікових занять (1 лекційне, 1 практичне чи лабораторне). Спостереження та аналіз (рецензія) занять колег – 1 лекція та 1 практичне чи лабораторне.

Виконання обов'язків помічника академнаставника груп. Виконання доручень куратора академічної групи. Проведення виховних заходів зі студентами.

Розробка та проведення залікового виховного заходу. Участь у профорієнтаційній роботі. Формування і розвиток навичок педагогічного спілкування з викладачами та студентами. Участь у кафедральних та інститутських заходах виховного характеру.

Участь у науковій роботі кафедри, у позааудиторних заходах кафедри (інституту), що проходять у період практики.

Змістовий модуль 3

Завершальний етап. Узагальнення результатів асистентської педагогічної практики

Аналіз результатів асистентської педагогічної практики. Підготовка звіту та звітної документації. Презентація результатів науково-дослідної роботи на підсумковій науково-практичній конференції.

6. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Загальне керівництво асистентської педагогічної практики здійснює завідувач випускової (фахової) кафедри. Він планує розподіл аспірантів-практикантів між викладачами-методистами, а також здійснює контроль за проходженням практики.

Безпосереднє керівництво асистентської педагогічної практики кожного аспіранта виконує викладач-методист, якого призначає кафедра відповідно до педагогічного навантаження. До обов'язків викладача-методиста входить консультативна допомога практиканту, всебічне сприяння виконанню завдань практики, оцінка якості виконаних завдань.

До керівництва практикою залучаються досвідчені викладачі випускової (фахової) кафедри, які мають стаж роботи за профілем підготовки фахівців не менше 3-х років.

При призначенні викладача-методиста враховуються його наукові інтереси та спеціалізація практиканта.

Перед початком асистентської педагогічної практики випускова кафедра проводить установчу конференцію, на якій аспірантам роз'яснюють мету, завдання, зміст, форми організації, порядок проходження практики й порядок звіту. По закінченні практики проводиться звітна конференція з аналізом її підсумків. На підставі встановлених звітних документів з практики виставляється диференційований залік.

Випускова (фахова) кафедра виконує наступні види робіт:

- розробляє робочу програму асистентської педагогічної практики здобувачів ступеню доктора філософії та методичні рекомендації щодо її проведення;

- розробляє і затверджує перелік індивідуальних завдань з методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- вдосконалює комплекс методичного забезпечення організації практичного навчання;
- визначає керівників асистентської педагогічної практики здобувачів ступеню доктора філософії від кафедри;
- проводить установчу і підсумкову конференції з асистентської педагогічної практики здобувачів ступеню доктора філософії, заслуховує звіти керівників практики про проведену роботу, розробляє заходи щодо удосконалення проведення практики здобувачів ступеню доктора філософії.

Керівник асистентської педагогічної практики:

- розподіляє разом із завідувачем випускової (фахової) кафедри здобувачів ступеню доктора філософії на місця проходження практики;
- надає методичні рекомендації щодо складання індивідуальних планів проходження практики аспірантами і затверджує їх після погодження з завідувачем випускової (фахової) кафедри;
- забезпечує постійне керівництво та контроль за виконанням індивідуального плану кожним аспірантом і надає необхідну допомогу;
- надає консультації практикантам щодо виконання індивідуальних завдань і робочої програми практики;
- контролює виконання аспірантами правил внутрішнього трудового розпорядку, облік відвідування практики;
- повідомляє аспіранта про систему звітності з практики;
- підводить підсумки асистентської педагогічної практики здобувачів ступеню доктора філософії, оцінює роботу кожного аспіранта, складає рецензії за результатами проведеної ним практики і надає його завідувачу випускової (фахової) кафедри.

Здобувачі ступеню доктора філософії при проходженні асистентської педагогічної практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо її проходження і оформлення всіх необхідних документів;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою асистентської педагогічної практики та індивідуальним планом;
- засвоїти і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- вести щоденник проходження практики;
- своєчасно оформити всі документи з практики і скласти залік;
- проходити практику за строками, визначеними у наказі по Університету.

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОСТІ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Звітними документами щодо проходження аспірантом асистентської педагогічної практики є:

1. Щоденник асистентської педагогічної практики.
2. Конспекти пробних лекційних, лабораторних (практичних) занять.
3. Конспекти, презентація Microsoft PowerPoint та дидактичні матеріали до 2-ох залікових занять.
4. Конспект одного виховного залікового заходу.
5. Аналіз (рецензія) занять колеги (1 лекція та 1 практичне (лабораторне заняття)).
6. Звіт про асистентську педагогічну практику з конкретизацією видів діяльності навчально-методичного, виховного та наукового напрямів.
7. Додатки (супровідні матеріали, фотографії проходження практики чи інше).

8. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇЇ ОФОРМЛЕННЯ

Матеріали асистентської педагогічної практики мають бути набрані на комп'ютері. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку.

Оформлення звіту повинне відповідати таким вимогам:

– обсяг звіту складає довільну кількість сторінок комп'ютерного набору (але не менше 5-ти сторінок);

– текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 25 мм, правого – 10 мм;

– титульна сторінка оформляється за встановленою формою (Додаток А).

Звіт повинен містити відомості про виконання аспірантом усіх розділів програми практики. Обов'язковим є наявність висновків та пропозицій, складених практикантом на основі аналізу навчально-виховного процесу.

Розділи й окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності та конкретизовані.

На останній сторінці звіту ставиться дата і підпис практиканта.

Звітну документацію практиканти здають керівникові практики у триденний термін після її завершення. Час та місце проведення підсумкової конференції (захист практики) оголошується додатково.

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ АСПІРАНТІВ

- Скласти індивідуальний план проходження практики.
- Ґрунтовно опрацювати навчальні та робочі програми, проаналізувати зміст, структуру та послідовність вивчення матеріалу з тих навчальних дисциплін, з яких передбачено проведення занять упродовж практики.
- Систематично опрацювати науково-методичну, хрестоматійну літературу та інші джерела з метою підготовки до проведення навчально-виховної роботи зі студентами.
- Розробити розгорнуті конспекти двох лекцій та двох практичних.
- (лабораторних) занять відповідно до робочої навчальної програми, а після перевірки викладачем та погодження з керівником практики провести пробні заняття (1 лекцію та 1 практичне чи лабораторне заняття).
- Розробити розгорнутий конспект залікової лекції та презентацію Microsoft PowerPoint до неї, також план-конспект, дидактичні матеріали до залікового практичного (лабораторного) заняття та, після погодження з викладачем та керівником практики, провести залікові заняття (1 лекцію та 1 лабораторне чи практичне).
- Розробити конспект залікового виховного заходу.
- Провести профорієнтаційну роботу в загальноосвітніх, професійно-освітніх закладах щодо спеціальностей ЛНУ імені Тараса Шевченка.

10. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Асистентська педагогічна практика є основним компонентом освітньо-професійної програми для здобуття відповідного кваліфікаційного рівня і має основною метою набуття аспірантами знань, навичок та умінь, які відповідають поставленим задачам.

Контрольні заходи включають в себе:

- а) поточний контроль,
- б) підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проходження практики. Мета цього контролю – виявити загальний рівень підготовки аспірантів методом співбесіди,

виконанням самостійних робіт, а також відповідність робіт, що виконує практикант до його спеціальності і вимог програми практики.

Підсумковий контроль проводять з метою загальної оцінки результатів практики. Для здійснення підсумкового контролю письмовий звіт разом із іншими документами, встановленими навчальним закладом (щоденник, характеристика та інше) у триденний термін після закінчення практики додається на рецензування керівнику практики від університету.

Звіт з асистентської педагогічної практики захищається аспірантом (з диференційованою оцінкою) у комісії протягом десяти днів після проходження практики. Оцінка за практику прирівнюється до оцінок теоретичного навчання і враховується при підведенні підсумків загальної успішності.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібн. / Л. В. Барановська. – К. : НАУ, 2015. – 240 с.
2. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи : навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С.С. Вітвицька – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 396 с.
3. Кіреєва З.О., Сніговська О.В. Педагогіка та психологія вищої школи: Метод. рекомендації / З.О. Кіреєва, О.В. Сніговська. – Одеса, 31 с.
4. Козлова Е.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротاپринт, 2014. – 200 с.
5. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник [Електронний ресурс] / З. Н. Курлянд. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_kurljand_zn
6. Леонтьев А.А. Психология общения / учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений/ А.А. Леонтьев. // Психология для студента. – М. : Академия, 2005. – 3-е изд. – 368 с.
7. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. для студ. / М.М. Фіцула. – К.: “Академвидав”, 2006. – 352 с.
8. Nadiya M. Gubareni, Vladimir V. Kirichenko Rings and modules // Wydawnictwo politechniki czestochowskiej. Czestochowa 2001.
9. Вивальнюк Л.М., В.К. Григоренко, С.С. Левіщенко Числові системи.-К.: Вища

- шк., 1988.-272с.
10. Завало С.Т., Костарчук В.Н., Хацет Б.И. Алгебра и теория чисел, ч.1.-К.: Вища школа, 1977.-400с.
 11. Завало С.Т., Костарчук В.Н., Хацет Б.И. Алгебра и теория чисел, ч.2.-К.: Вища школа, 1980.-408с.
 12. Завало С.Т., Левіщенко С.С., Пилаєв В.В., Рокицький І.А. Алгебра і теорія чисел: Практикум.-К.: Вища шк., 1986.- ч.2. - 264с.
 13. Костарчук В.Н., Хацет Б.И. Курс высшей алгебры. – К.: Радянська школа, 1960.
 14. Кострикин А.И. Сборник задач по алгебре: Учеб. пособие.-М.: Наука, 1987.-352с.
 15. Кочева А.А. Задачник-практикум по алгебре и теории чисел. Ч.Ш. Для студентов-заочников II курса физ.-мат. фак. пед. ин-тов.- М.:Просвещение, 1984.-41с.
 16. Куликов Л.Я. Алгебра и теория чисел: Учеб. пособие для пед. ин-тов.- М.:Высш.школа, 1979.-559с.
 17. Курош А.Г. Курс высшей алгебры // М.: Наука, 1965.
 18. Ляпин Е.С., Евсеев А.С. Алгебра и теория чисел. Ч. I. Числа: Учеб. пособие для студентов. физ.-мат. фак-тов пед. ин-тов. –М. : «Просвещение», 1974.
 19. Проскуряков И.В. Сборник задач по линейной алгебре. М.: Наука, 1962. - 332с.
 20. Шеврин Л.Н. Сборник задач по общей алгебре и дискретной математике: Учеб. пособие. – Екатеринбург: Изд-во Уральського ун-та, 2003.-140с.
 21. Шнеперман Л.Б. Курс алгебры и теории чисел в задачах и упражнениях. Ч.1: Учеб.пособие для физ.-мат. фак. пед. ин-тов.-Мн.: Выш. шк., 1986.-272с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК Б

ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА”

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

з асистентської педагогічної практики

(вид і назва практики)

аспіранта _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут Навчально-науковий інститут фізики, математики та інформаційних
технологій

Кафедра алгебри та системного аналізу

освітньо-кваліфікаційний рівень «третій освітньо-науковий рівень»

напрямок підготовки 11 «Математика та статистика»

спеціальність 111 «Математика»

Аспірант _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи „___” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
Підприємства, організації, установи “___” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

